

MAGYAR MERKUR

I 7 8 9-dik esztendőben.

A Róm. Csász. és Apost. Kir. Fels. különös engedelmevel

Szombaton Mind-Sz. havának 31-dik Napján.

A Hadi Fő Tanátsnak tudósításai.

Folytatás. Semmi kétség sem lévén hátra, hogy az ellenség egyszerre minden szélső őrizetünket meg akarja támadni, és annakutánna a mi fő-őr-állásunkra Kszeliavánál ütni, meg-parantsolá tehát Kul- nek Oberster Pikel Fel Hadnagynak, hogy minden pi- lereket és szélső őrizeteket a sántzba vigyen, a hová maga is ment minden rendeléseket meg-tévén az el- lenségnek fogadására. Alig történt volt-meg ez, már is nagy kiáltással jöve az ellenséges fereg Harapagin- Dollig, olly igen siettetvén útját, hogy a' Fel-Had- nagy éppen a második őrizethez voná magát, midőn az ellenség már útol érte őtet; mindazáltal szép rend- del szünet nélkül való tüzelés közben a Petrovo-Szel- joi dombra hozta ő-őr-állóit, a kikkel annakutánna a

Q Q Q Q

Kszel

Kfzeliavai sántzba vette magát. Az alatt az ellenséges oszlopok egymással öfzve-akadtanak vala és reggeli 9-edfél órakor egybe-vetett erővel a sántzra ütének, mellyben tsak 650 embereink állának tizenkét-szerte számofabb éllenség ellen. Ez az egész sántzot körül-fogá és minden erejét neki feszíté, rendkívül való bátorsággal akarván a sántzot meg-venni; de a mi embereink olly hathatós tüzelleft tartottak, hogy az ellenségnek mindenkor el-kellettett a sántztól távoznia. **Kulnek** Obersternek intézésére dél után 3 órakor, **Pribojru**l a Likkai Regimentbéli **Bogovits** Kapitány **Ottotsáni** Regimentféle néppel jöve segítségre, hátulról fogá az ellenséget, és okosan el rendelvén népét, olly hírtelen üte az ellenségre, hogy a Törökök sok embereiket el-veszték, fel zavarodának, és ott a hol a Kapitány szorongatta őket, rendetlenül hátra vonák magokat. A Kapitány az által azt nyerte, hogy minden népével együtt a sántzba vonhatá magát. Az ellenség mindazáltal meg-ujtá az ütközetet, és a magával hozott ágyúkból keményen lövöldöze, de mivel magafsan voltak igazítva, minden foganat nélkül. Ellenben annál jobban találtak a mi ágyúink. Mivel az ellenség sok embereit el-vesztette, és egy részént el-erőtelenítettnek látszatott, a mieink 6 óra felé gyakoriszen ki-rohanának, úgy hogy az ellenség eleintén egészen el-méne hátok megül, és lassanként más felől is el-távoza. A mieink **Petrovo-Szeljőig** kergeték ötet, az úton is sokakat el-ejtettek közzülök. Estve 7 órakor már mind el-távoztak a Törökök, minekutánna mind addig haszontalan vítták volna a sántzot, és legalább 300 embereik és sok lovaik el-estek volna, kiknek nagyobb része az ütközet-helyén fekvé maradott. A sántzon kívül való külömb külömb tsatákban 50 embereink vesztenek-el és fogságra jutottanak, a kik között

ött *Dujmovits* meg *Kosier* Hadnagyok vagynak, és 27-en kaptak sebet, a sántzban csak egy emberünk előtt-el, és 1 Tiszt és 22 köz-legények kaptak sebet. Az ellenség következendő napon *Izatsits* megé *Bihats*-hoz ismét visszfa tért előbbeni táborába. A mi tisztjeink és köz-embereink felettéb nagy bátorságot és alhatatóságot mutattak ki ezen hartzban. — Ő Felsége *Kulnek* Oberstert az ő okos maga-vifelésére nézve *Generalis-Strázsamesterré*, ugyan abból a tekintetből *Bogovits* Kapitányt *Fő-Strázsamesterré*, és *Pikel* Fel-Hadnagyot Kapitánnyá tenni méltóztatott.

Ámbár a Boszniai Törököknek szándékjok ezen tsatában semmiképpen sem sült-el, mindazáltal ez által meg-nem tsüggedtek, hanem még tovább is próbál-gatják szerentséjeket az ottani vég-vidékeken, és az okáért is mindennap tsatáznak szélső őr-állóinkkal. Az *Ibrahim Bessirevits-Beg*, *Csengits-Beg*, és *Miralim Beg*-nek vezérlése alatt lévő seregek között 9-dikén egy számos csoport a *Glina* folyó vizén korán reggel sűrű ködben kereftül-méne és a *Kerfztiniai* fő őrizetünk-nek bal szárnya előtt a *Svinitzai* völgybe bé-törni szándékoza; de mivel a mi járdogáló vigyázóink még jókor az ellenségre akadtanak, és a sántzbéli őrizetet fel-hajhálták, az ellenség ezen a részen oly kemény akadályt lele, hogy kéntelen lévén szándékában fel-hagyni, csak egynehány üres házakat és kevés szénát gyűjthata-fel a vég-vidéken. Az ellenség annakután-na a *Kerfztiniai* templom mellett lévő fő-sántz felé fordult, holott *Köblös* Oberster a *Varasдини* Körösi Re-gementtől, egy Divizióval és 4 ágyúkkal áll vala; itten sok száz Törökök jelenének-meg ló-háton meg-nyalog, de a sántzon kívül álló piketink és az ezek-hez tért vigyázóink oly mérézséggel állottak ellent, hogy itt sem végezhető az ellenség semmit, és végté-

re fok holtjainak és sebefedteinek kárával flettséggel el kell ték az egész tájékról taka odnia. Köblös Öbersternek bizonyosága fzerint ezen tsatában különösen jól viselték magokat *Radanovits* Strázsamester és *Tomo Jankovits* káplár a Kőrösi Regementtől, továbbia Szerefsának Harambasája *Luka Diakovits*. Ami veszteségünk igen tsekély vala.

Azon közben más egy sereg, 200 gyalogok számával a *Brusovatsai* patakon túl nagy tsendességgel a *Raditsia Berdoi* sántz alá kullogott; de a mi sántzbéli embereink hamar észre vevék ezen sereget és a Kőrösi Regementtől való *Kengyel* Fel-Hadnagynek vezérlése alatt rája ütének és az el-menetelre kényszeríték. Itt is semmivé tétetett tehát az ellenségnek szándéka, a nélkül hogy egy emberünket vesztettük volna el.

Mivelhogy az ellenség még külömb-küliömb mozdulásokat téve, és majd *Bihatsz*nál, majd *Kladus* és *Silkovatsa* felé majd megint *Sztenán*ál nagy tábori tüzek láttattak, a *Dobrotinn*ál álló *Jellatsits* Generalis-Strázsamester 9-dikén éjtzakán elküldé *Kvozdentsevit*s Kapitányt 300 szabad seregbéliekkel az *Ottotsai* tájékra, hogy az ellenségnek marháit, mellyek ottan mindennap nagy számmal legelnek vala, el-fogja. A mi seregünknek segítségére távulról következtek *Jellatsits* Generalis és a Fő Hadnagy *Knezevits* Báró egy Divizioval, és a Fő Strázsamester *Gyulay* Gróf 150 vadászokkal. *Kvozdentsevit*s Kapitány sürü ködtől fedtetvén közzel az *Ottotsai* várhoz méne, a hol mind addig el-rejté magát, mig a Törökök az ő marháikat a mezőre ki hajták. Ezek mostan okosabbak voltak és katonákat rendelték őrizetül melléjek Minekutánna elég közzel jöttek volna *Kvozdentsevit*s Kapitány ki-rohan a lesből, és az ő népének egyik részével az őrizetet támadja-meg, a másik pedig a marháknak el-haj-

hajtásával foglalatoskodik vala. Ezen dolog az egész tájékat fel-lármázta; *Ottotsában, Kruppában Jassenitzában* és még más szomszéd várakban az ágyúk süttettek-el, *Ottotsából* keményen lövöldöztek a Törökök a mieinkre, és végtére a benn lévő Törökök is ki-rohantak és az őrizetek mellé adták magokat, melyre tüzezebb léve a hartzolás. Egyik része népünknek az *Ottotsai* hóstátba tört-bé és azt fel-is gyujtotta. Mivel a Törököknek száma mind inkább nevekede és már egy nagy fereg Törökök is jövének *Kruppáról*, parantsolat adatott tehát a mi embereinknek, hogy vonnák magokat visszsa, mely szép renddel véghez is ment. Az ellenség erőssen üldözte őket ugyan, de a Fő Strázsamester *Gyulay* Grófnak vadászai elő jövének a lesből és *Knezevits* Fő Hadnagynak Diviziója is helyt állá, melyre az ellenség félben hagyá az üldözést. A mieink 8 lovakat vittek prédára, és sok Törököt meg-öltek, a kikből 15-en egy helyen és 9-en más helyen maradtak hátra. El-estek a mieink közzül 7 en és 20-an sebet kaptak. A mi feregeinknek áthatatos vitézsége, melyet ezen alkalmatóságban ki-nyilatkoztatottak, különös dítséretet érdemel, főképpen neveztettek, a Harambasák *Bielatz Jeremiás, Stupár Demeter* és *Popovits István*. Mindegyik feregünknek vezére meg-dítsértetik *Jelatsits* Generálistól.

Ö *Gradiskából Októb. 17 dikén.* A Trávniki Balsa még maig is *Podrasnitsánál* táborban áll; de hihetőképén rövid idő múlva haza fog térni, mivel az ő elő-feregei mindenünnen el-üzettetnek, és mivel Belgrádnak el-vesztése után félelem és ijedség terjedt-el a Bosznnyákak között. Tsudálkoznunk kellett azon, hogy a Bányalukaiak két nappal elébb tudták meg Belgrádnak vesztését, hogy sem mi. Jo hír mondóik lehetnek nekik. — Tolvajok és haramiák e-
le-

Iegen vagynak a mi tájékunkon. Nem régenten egy káptalanbéli Ur Diakovárról Bodvoryra utazott, és rokonságából 2 leányokat hagyott otthon. Éjjel be-törnek a haramiák a házba, az egyik leányt meg-ölik, a másíknak be-dugják a száját kendővel és 2 szurást tesznek a melyjén. Annakutánna mindenik sebre egy talért tesznek, és az el-lopott 5000 forintokkal el-lódulnak. Mind a két bóldogtalan leányok halva találtattak, de a haramiákról még semmi sem tudódott-ki. A Bródi Regiment' környékén 2 gyermekek hurtzoltattak-el a mezőrül, és a haramiák még olly kegyetlenek valának, hogy a szüléiknek jelenték; hogy 300 forintokat küldjenek magzatjokért, ha nem hát sültet fognak nekik a fiaikból küldeni. --- *Dubosatznál* 2 Törökök Császári öltözetben, fegyverben és patron-táfsal a Száván által jövének, és a kukoritzában el-rejtek magokat, miglen 2 leánykákat foghatának-el, és ezeket prédául Derwentára hurtzolák.

A' Belgrádi Basa felől iratik, hogy a' midőn ő Királyi felsőfőge *Ferentz* Fő Hertzeg nagy summa pénzt ígért volna a Basának igen szép paripájáért, ezen bárdalatlan Basa tellyesfőggel meg-tagadta tőle kívánfágát. Mindazáltal a Fő Vezér *Laudonnak* szép török fajtu derest ajándékozott, mellynek sizerszáma Szinai gyöngyökkel vala meg-rakva.

Oláh ország. A Gerliczenyi táborban Oktob. 3-dikán költ levél szerint még az nap meg-parantsoltatték, hogy a táborok helyett hurubák vagy földi kunyhók épitessenek, és elébb hogy sem belé szállanának a katonák, jól ki-égetessenek. Vagy valamelly hadi munkához fognak seregeink a télen fogni, vagy legalább jó ideig a táborban maradni. — A Török kém a ki fok ízben mint etzettel-kereskedő jelent volt-meg táborunkban, végtére meg-fogattatott, és tegnap a

Mil-

Mikounál fel - akasztattatott. Bámulásra méltó bátor-
sággal ment ez a halálnak eleibe. — A mieinknek a
20 szekerekből, mellyek nyakra való vassal valónak
meg-rakva, egynéhányok az ő kezekre kerültek. Mind-
egyik nyakra való vas 5 emberekre vagyon alkalmaz-
tatva; 250 föntokat nyom, és hosszúsága 3 öl; azt
tartják, hogy a Nagy Vezér 600 emberekre való illye-
tén békókat hozott vólt magával. A kevély Oziná-
nok, a kik az ő képzelődésekben a Hertzeget az ő
egész seregével el-nyelni, egész Móldvát el-foglalni,
és Khotimot visszaz-venni igyekeztek, már előre ör-
vendeztek azon, hogy majd ezeken a békókon fogják
a rabokat győzödelemként Konstantinápolyba vezetni.
Kóburg Hertzeg egy illyetén lántzot az ő fátora előtt
póznákra akasztatott, és parantsolatot adott hogy ki-
ki akármelly ellenséges történetekben állhatatofsan vi-
askodjon, hogy az által a nehéz rabságtul meg-me-
nekedheessen. Ennek látásán valamint a Hertzegnek
úgy kinek kinek az egész seregből fel-búzdult a szive
rajta. (Egynéhány napok előtt illyen rab - lántzot vitt
magával egy Tiszt Pesten kerefsztül Bétsbe.)

A minapi ütközetben *Vajdenynél* a Fel - Hadná-
gyok Toskána Húszároktul *Cseh* és *Intzédi* meg-sebe-
sítettek. A Hadi Szerek Vezére *Hohenlohe* Fejedelem
az ő tudósításában, mellyet ezen történet felől Bétsbe
küldött vala, ezt mondja az ő seregéről: „Tsak e-
gyedül a Vezért kellene okozni a ki az illyen sere-
gekkel szerentsétlen volna az ő munkáiban; mi okáért
magamnak semmit, feregeimnek pedig mindent tulaj-
donitok ezen ütközeteknek szerentsés ki-menetelénél.”
— A viadal közben meg-lát egy Húszár 3 Törököt,
a kik egy nagy puskának el-sütésével foglalatoskodnak
vala. nekiek ugrat tehát, egyiknek fejét hasítja ket-
tő, a másíknak karját vágja-el, a harmadikat meg-
sza-

szalasztja, és az el-ragadt puskával fíet a Vezérhez; a Fejedelem Magyar nyelven fogadja vala ezen vitéz legényt, az ő névet kérdi és igéri, hogy meg fog róla emlékezni. Eztet örömmel beszéli vala a' Húszár az ő pajtásinak.

Pesten Okt.b. 31-dikén 1789. --- Nintsen az egész Császári birodalomban, bátran merem állítani, egy város is, a hol a felséges Császárnak a Törökökkel való győzödelmes hadakozása olly pompáson és szépen innepeketett volna, mint az el-múlt vasárnap Pesten. Ezen a napon leg-először is az 5 kompániából álló polgári strásza reggeli 9 órakor a Ketskeméti kapu előtt lévő lövő-helyen fel-gyülekeze, és annakutánna szép hadi renddel a piatzra méne, holott az öreg templom előtt 3 rétűen sorba álla, úgy hogy tsak nem egész hofzszát a piatznak el-foglalák. A jobbik szárnyot tartotta egy Magyar Húszár-Svadron, mellynek mentéje zöld, mellyre valója és nadrágja veres vala, a fegyvere karabin és hofzszu kard vala. Ezen Svadront vezette Kapitány képeben az ide való tobákos és szolgált katona *Hepler Ur*, drága és díszes Magyar-öltözetben. Közepett 3 Kompánia Német polgárok állának zöld és kék köntösökben, és a bal szárnyon egy kompánia Rátzok valának az ide való tehetős keresdőknek *Prodánovits* Kapitányjoknak vezérlése alatt. Ezeknek köntösök zöld, melyre valójok és nadrágjok királyi veres színű, lábbelik topánka vala. Ezen szép seregnek nézésére meg jelent ő Excellenziaja *Barkó* Generális Ur sok méltóságos Uri személyekkel Pestről és Budáról, a kik előtt tökéletes kedvet találtak ezek a rendelt polgárok. Meg-téven ezen Méltóságok előtt a szokott katonai tiszteletet, a Fő Strázsamesternek és Pest városa birójának *Hilf Ur*nak szavára, midőn a *Te Deum* tartatnék, egyszerre mintegy villámszapáfsként el-süték puskáikat, melly is négy ízben olly rendesen mégyen vala véghez, hogy a leg-gyakoroltabb hadi néptől sem telhetik-ki jobban. Az alatt a Duna partján a sok moszárok ropogának. Annakutánna még egy ízben adának *salvet* a város háza előtt; mellyre a Húszár-Svadron sok ezer késérökkel a strázsát fel-vállalni méne. *(A többit máskor.*